

Міністерство освіти і науки України  
Тернопільська обласна державна адміністрація  
Тернопільська міська рада  
Тернопільський національний педагогічний університет  
імені Володимира Гнатюка  
Факультет педагогіки і психології  
Науково-дослідний центр «Сучасна дитина»

## МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської (з міжнародною участю)  
науково-практичної конференції

**«СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-  
ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ  
РОЗВИТКУ ДИТИНИ»**

## *BOOK OF ABSTRACTS*

*all-Ukrainian (with international participation)  
scientific and practical conference*

**«MODERN SOCIOCULTURAL AND PSYCHO-PEDAGOGICAL  
PERSPECTIVES OF CHILD  
DEVELOPMENT»**

**19-20. 04. 2018**

**Тернопіль**

**СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ : Матеріали Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції (19-20 квітня 2018 року, м. Тернопіль) / За заг. ред. Б. Б. Буяка, В. М. Чайки, М. О. Орап. — Тернопіль : Вид-во Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2018. — 232 с.**

Збірник матеріалів містить науковий доробок, представлений авторами в межах роботи Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції «Сучасні соціокультурні та психолого-педагогічні координати розвитку дитини». У тезах розкриваються основні теоретичні та практичні проблеми, що постають перед сучасною психологічною та педагогічною наукою і практикою в контексті змін соціокультурних умов розвитку дитин.

Видано в авторській редакції.

***MODERN SOCIOCULTURAL AND PSYCHO-PEDAGOGICAL PERSPECTIVES OF CHILD DEVELOPMENT: Book of Abstracts all-Ukrainian scientific and practical conference (19 - 20, April, 2018, Ternopil) / B.B.Buyak, V.M.Chaika, M.O.Orap (Eds). – Ternopil: Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, 2018. – 232p.***

*Book of Abstracts contains scientific achievements, presented by the authors within the framework of the all-Ukrainian (with international participation) scientific and practical conference "Modern sociocultural and psycho – pedagogical perspectives of child development". The thesis reveals the main theoretical and practical problems faced by modern psychological and pedagogical science and practice in the context of changes in socio-cultural conditions of the development of children.*

*Published in author's edition.*

**Матеріали затверджені рішенням Вченої ради  
Тернопільського національного педагогічного університету  
імені Володимира Гнатюка, протокол № 10 від 27 березня 2018 року.**

*Book of Abstracts approved by the Academic Council of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,  
Record of proceedings No 10 dated March 27, 2018.*

**ISBN 978-617-595-079-1**

<b>Акімова Н. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗУМІННЯ ЮНАКАМИ ІНТЕРНЕТ-НОВИН *</b>	<i>Natalia V. Akimova, PSYCHOLOGICAL FEATURES OF INTERNET NEWS UNDERSTANDING BY YOUTH</i>	9
<b>Беспалько Г. М. ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ: ДИСКУСІЙ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПЕДАГОГІЦІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТтя *</b>	<i>Hanna M. Bespalko, AESTHETIC DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOLS: DISCUSSIONS IN PATRIOTIC PEDAGOGY OF THE SECOND HALF OF THE XX CENTURY</i>	11
<b>Бородулькіна Т. О. ОСОБЛИВОСТІ ДИВЕРГЕНТНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДІЖНІХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ВАЛЬДОРФСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ *</b>	<i>Tetyana A. Borodulkina, FEATURES OF THE DIVERGENT THINKING OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN IN THE CONDITIONS OF THE IMPLEMENTATION OF WALDORF PEDAGOGY IN GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTION</i>	15
<b>Волженцева И. В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СОХРАНЕНИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ЗДОРОВЬЯ ПОДРОСТКА В СОВРЕМЕННОМ СОЦИОКУЛЬТУРНОМ ПРОСТРАНСТВЕ *</b>	<i>Irina V. Volzhentseva, PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF KEEPING EMOTIONAL HEALTH OF THE TEENAGER IN MODERN SOCIO-CULTURAL LIFE</i>	18
<b>Гончаренко А. М. СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ПРАКТИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ *</b>	<i>Alla M. Goncharenko, SOCIO-KULTURAL SPACE OF PRESCHOOL ESTABLISHMENT: TENDENCIES OF MODERN PRACTICE AND INNOVATIVE PROCESSES</i>	21
<b>Гончаровська Г. Ф. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЕМОЦІЙНО-СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ *</b>	<i>Halyna F. Honcharovska, PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF EMOTIONAL AND SOCIAL DEVELOPMENT OF A PRESCHOOL CHILD</i>	23
<b>Груць Г. М. ДО ПИТАННЯ ВИХОВАННЯ ДОВІРИ У ДИТИНИ *</b>	<i>Galina M. Hruts, ABOUT CHILDREN CONFIDENCE</i>	29
<b>Дятленко Н. М. САМООЦІНКА ДОШКІЛЬНИКА: ВІД ДИФУЗНИХ ВІДЧУТТІВ ДО ПЕРШИХ УЗАГАЛЬНЕНЬ *</b>	<i>Nataliya M. Dyatlenko, PRESCHOOL CHILD SELF-ESTEEM: FROM THE DIFFUSIONAL FEELINGS UP TO THE FIRST GENERALIZATIONS</i>	32
<b>Жаркова І. І. ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДІЖНІХ ШКОЛЯРІВ *</b>	<i>Zharkova I. Iryna, USAGE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS NATURAL COMPETENCE FORMATION</i>	35
<b>Завацька Н. Є., Боярин Л. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦIAЛЬНО ДЕЗАДАПТОВАНОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ ІЗ ДИСТАНТНИХ СІМЕЙ *</b>	<i>Natalia E. Zavatska, Liliya V. Boyarin, PSYCHOLOGICAL FEATURES OF SOCIALLY UNADAPTIVE BEHAVIOR OF CHILDREN WITH DISTANT FAMILIES</i>	39

<b>Калмикова Л. О. ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛІНГВОДИДАКТИЧНОЇ ТЕОРІЇ *</b>	<i>Larysa O. Kalmykova, ABOUT FEATURES OF PSYCHOLINGUODIDACTIC THEORY...</i>	41
<b>Кальба Я. Є. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ КОНТЕНТ МЕДІА: ВІЛНІВ НА СВІДОМІСТЬ ТА ПОВЕДІНКУ ДИТИНИ *</b>	<i>Yaroslava J. Kalba, MORAL-ETHICAL CONTENT MEDIA: THE INFLUENCE OF CHILDREN'S CONSCIOUSNESS AND BEHAVIOR...</i>	43
<b>Калюжна Ю. І., Тесленко М. М. ВІРТУАЛЬНИЙ СВІТ ІНТЕРНЕТУ ТА УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ: ПРОБЛЕМА ЧИ РОЗШИРЕНІ МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ *</b>	<i>Julia I. Kalyuzhnaya, Marina N. Teslenko, THE VIRTUAL WORLD OF THE INTERNET AND UKRAINIAN YOUTH: A PROBLEM OR EXTENDED POSSIBILITIES FOR THE DEVELOPMENT OF MODERN TEENAGERS...</i>	47
<b>Карпенко З. С. ПРОБЛЕМИ МЕДІАСОЦІАЛІЗАЦІЇ В ЕПОХУ ПОСТ-ПРАВДИ *</b>	<i>Zinovia S. Karpenko, PROBLEMS OF MEDIASOCIALIZATION IN THE POST-TRUTH EPOCH...</i>	50
<b>Кихтюк О. В., Федотова Т. В. ДОВІРА ЯК СКЛАДОВА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКА *</b>	<i>Oksana V. Kyktyuk, Tatjana V. Fedotova, TRUST AS A COMPONENT OF MENTAL HEALTH IN ADOLESCENCE ...</i>	52
<b>Кізь О. Б. УКРАЇНСЬКА ДИТИНА НА ШЛЯХУ ВІД ДЕПРИВАЦІЇ ДО ЖИТТЄЗДІЙСНЕННЯ *</b>	<i>Olha B. Kiz, UKRAINIAN CHILD ON THE WAY FROM DEPRIVATION TO LIFE REALIZATION...</i>	56
<b>Кікінежді О. М. ДРУЖНІСТЬ ДО ДИТИНИ СЕРЕДОВИЩЕ: ЯКЕ ВОНО? *</b>	<i>Oksana M. Kikinezhdi, CHILD FRIENDLY ENVIRONMENT: WHAT IS IT?.....</i>	60
<b>Клімчук В. О., Горбунова В. В. ПОШИРЕНІСТЬ СИМПТОМАТИКИ ПТСР СЕРЕД ДІТЕЙ В УКРАЇНІ *</b>	<i>Vitalii O. Klymchuk, Viktorila V. Gorbunova, PREVALENCE OF THE PTSD SYMPTOMS IN UKRAINIAN CHILDREN.....</i>	65
<b>Колінець Г. Г. ПРОБЛЕМИ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ *</b>	<i>Hanna G. Kolinets, PROBLEMS OF TALENTED CHILDREN .....</i>	68
<b>Комендацька М. С. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС *</b>	<i>Maria S. Comendatska, FORMATION OF THE PERSONALITY OF YOUNG PUPIL IN THE AFTERCLASSES TIME.....</i>	70
<b>Коструба Н. С. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ *</b>	<i>Nataliia S. Kostruba, THE INFLUENCE OF SOCIAL NETWORKING ON CHILD SPEECH DEVELOPMENT.....</i>	72
<b>Крутій К. Л. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІАГНОСТИКИ МОВЛЕННЯ ПАСІОНАРНИХ ДОШКІЛЬНИКІВ *</b>	<i>Katerina L. Krytiy, INTERPRETATION OF THE DIAGNOSTICS RESULTS OF SPEECH OF PASSIONAR PRESCHOOL CHILDREN.....</i>	74
<b>Кузікова С. Б. КОРЕКЦІЯ Я-КОНЦЕПЦІЇ ЯК УМОВА ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТНОСТІ У ПІДЛІТКІВ *</b>	<i>Svitlana B. Kuzikova, CORRECTION OF I-CONCEPT AS A CONDITION OF CONFLICT SUPPLY IN ADOLESCENTS.....</i>	78
<b>Лазор І. О. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНУ</b>		

«ІПО ОСВІТУ» * <i>Ivan O. Lazor, FORMATION THE PERSONALITY OF THE LECTURE IN THE CONTEXT LAW «ON EDUCATION»</i>	82
<b>Левандовська І. З. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСНОВКИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СУБКУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ *</b> <i>Iryna Z. Levandovska, METHODOLOGICAL BACKGROUND OF SOCIOLOGICAL RESEARCH OF SUBCULTURES IN THE PROCESS OF YOUTH SOCIALIZATION</i>	85
<b>Лупаренко С. Є. АГРЕСИВНА МЕДІА-СФЕРА ЯК ОДНА З ПРИЧИН Втрати специфіки дитинства *</b> <i>Svitlana J. Luparenko, AGGRESSIVE MEDIA-SPHERE AS ONE OF THE REASONS FOR THE LOSS OF SPECIFICITY OF CHILDHOOD</i>	88
<b>Мерва Л. С. ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» *</b> <i>Lyudmyla S. Merva, TRAINING OF PRIMARY SCHOOL TEACHER TO WORK WITH TALENTED PUPILS TO REALIZATION THE CONCEPTION OF "THE NEW UKRAINIAN SCHOOL"</i>	92
<b>Мешко Г. М., Мешко О. І., ЕМОЦІЙНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ УЧНІВ – ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ДВІ ГРАНІ ОДНІЄЇ ПРОБЛЕМИ *</b> <i>Halyna M. Meshko, Oleksander I. Meshko. EMOTIONAL WELL-BEING OF PUPILS – THE PSYCHOLOGICAL SECURITY OF THE LEARNING ENVIRONMENT: TWO SIDES OF ONE PROBLEM</i>	98
<b>Мисан І. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСВОЄННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ *</b> <i>Inna V. Mysan. PECULIARITIES OF LEARNING PHRASEOLOGICAL UNITS BY CHILDREN OF A PRESCHOOL AGE</i>	97
<b>Митулинська О. Є. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧASNІХ МОЛОДІЖНИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ У ГУРТКАХ ЗАКЛАДУ ПОЗАШKІЛЬНОЇ ОСВІТИ *</b> <i>Olena J. Mitulynska, SOCIALIZATION OF PRESCHOOL CHILDREN PERSONALITY IN THE CONDITIONS OF EDUCATIONAL SURROUNDINGS</i>	101
<b>Михальчук Н. О., Івашкевич Е. З. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНЕ ОПАНУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК АКСІОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ *</b> <i>Nataliya O. Mykhalchuk, Eduard Z. Ivashkevych, PSYCHOLINGUISTIC UNDERSTANDING OF READING ACTIVITY AS THE AXIOLOGICAL PROCESS</i>	104
<b>Моначин І. Л. ОЗНАКИ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ У СУЧASNІЙ ЧАС *</b> <i>Inna L. Monachyn, SIGNS OF INTERNET ADDICTION AT THE PRESENT TIME</i>	107
<b>Мосійчук Л. В. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ФІЗІЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ *</b> <i>Lennid K. Mosiichuk, ORGANIZATION THE INDIVIDUAL WORK FROM PHYSICAL EDUCATION IN PEDAGOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS</i>	110
<b>Назаревич В. В., Борейчук І. О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФОТОГРАФІЇ В СИСТЕМІ АКТУАЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ОСОБИСТОСТІ *</b> <i>Viktoriya V. Nazarevych Iryna O. Boreychuk PECULIARITIES OF USING THE PHOTOGRAPHY IN PERSONAL RESOURCES ACTUALIZATION SYSTEM</i>	113

Ніздрань О. А. ПЕРША ЗУСТРІЧ ДИТИНИ ІЗ ПСИХОЛОГОМ: НАПРАЦЮВАННЯ ІЗ ДОСВІДУ КЛІНІЧНОГО ПСИХОЛОГА * <i>Oleksandra A. Nizdran</i> <i>THE FIRST MEETING OF A CHILD AND A PSYCHOLOGIST: CLINICAL PSYCHOLOGIST'S WORK EXPERIENCE</i> .....	117
Олексюк В. Р. РЕФЛЕКСИВНІ КОМПОНЕНТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ * <i>Viktoriya R. Oleksiuk, REFLEX COMPONENTS OF PEDAGOGICAL ACTIVITY</i> .....	122
Орап М. О. ДІТИ ТА ІНТЕРНЕТ: ПСИХОЛОГІЯ ЗМІН * <i>Maryna. O. Orap, CHILDREN AND INTERNET: THE PSYCHOLOGY OF CHANGES</i> .....	125
Павлюк Ю. І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОЦІННО-КОНТРОЛЬНИХ ДІЙ * <i>Pavlyuk I. Yuliya, PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF FORMATION IN CHILDREN OF PRESCHOOL AGE OF ASSESSMENT-CONTROLLING ACTIONS</i> .....	128
Періг І. М. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ МОЛОДЦОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ДІСТАНТНІЙ СІМ'ї * <i>Iryna M. Perig, CHARACTERISTICS OF PSYCHOEMOTIONAL DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOL-AGED CHILD IN A DISTANT FAMILY</i> .....	138
Писарчук О. Т. ОСВІТНЬО-РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ * <i>Pysarchuk T. Oksana, EDUCATIONAL-DEVELOPING ENVIRONMENT FOR PRESCHOOL EDUCATION AS FACTOR OF CHILD PERSONALITY DEVELOPMENT</i> .....	134
Підгурська М. В., Гусаковський О. Ю. КОНФЛІКТ ПОКОЛІНЬ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА * <i>Maria V. Pidgurska, Oleksandr Y. Gusakovsky, GENERATION CONFLICT AS A SOCIAL PROBLEM</i> .....	138
Проць Н. Я. РЕАЛЬНІСТЬ ПРОТИ ВІРТУАЛЬНОСТІ: ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕРНЕТ-ЗАГРОЗИ * <i>Nadija Y. Prots, REALITY VS VIRTUALITY: PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF INTERNET-THREATS</i> .....	141
Пуйо О. І., до ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВУ ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ * <i>Olha I. Pujo, TO THE PROBLEM OF THE COLLECTIVE ORGANIZATION OF CHILDREN OF PRIMARY AGE</i> .....	141
Ратушняк Н. О. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СУЧASNOMU ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ * <i>Ratushniak O. Natalia, INDIVIDUALIZATION OF INCLUSIVE EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE MODERN MULTICULTURAL ENVIRONMENT</i> .....	144
Ревасевич І. С. ВІКОВІ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОЇ АДАПТОВАНОСТІ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ * <i>Iryna S. Revasevych, AGE AND INDIVIDUAL FEATURES OF PERSONAL ADAPTABILITY OF PUPILS IN THE CONTEXT OF THE EDUCATIONAL PROCESS REFORM</i> .....	147
	150

<b>Романюк Н. М. ВІЛІВ ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩА НА УСПІШНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ *</b>	<i>Nadija M. Romanyuk, INFLUENCE OF INTERNET-ENVIRONMENT ON TEENAGERS' PERFORMANCE IN EDUCATIONAL ACTIVITY</i>	154
<b>Савченко О. В. РОЗВИТОК МЕТАКОГНІТИВНОЇ ІНФОРМОВАНОСТІ ПІДЛІТКІВ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ *</b>	<i>Olena V. Savchenko, DEVELOPMENT OF TEENAGERS' METAKOGNITIVE AWARENESS AS A FACTOR OF OVERCOMING INFORMATION UNCERTAINTY</i>	157
<b>Свідерська Г. М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ПРОЦЕСУ УСВІНОВЛЕННЯ *</b>	<i>Galina M. Svyderska, PSYCHOLOGICAL SUPPORT AS A FACTOR OF SUCCESSFUL ADOPTION</i>	160
<b>Сеньовська Н. Л. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ЗІ СТУДЕНТАМИ ПОКОЛІННЯ Z (ВЧОРАШНІМИ ШКОЛЯРAMI) *</b>	<i>Nadiia L. Senovska, PECULIARITIES OF LECTURER'S WORK WITH STUDENTS OF GENERATION Z (FORMER PUPILS)</i>	163
<b>Сіткар В. І., Сіткар Н. С. ВІЛІВ ІНТЕРНЕТ- ТА МЕДІА-ПРОСТОРУ НА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТСТІ СУЧASNІХ ДІТЕЙ ТА ЇХ СУБКУЛЬТУРИ *</b>	<i>Victor I. Sitkar, Natalia S. Sitkar, INFLUENCE OF THE INTERNET AND MEDIA-SPACE ON THE DEVELOPMENT OF MODERN CHILDREN AND THEIR SUBCULTURE</i>	166
<b>Співак Л. М. ФЕНОМЕН ДИТИНСТВА У НАЦІОНАЛЬНИХ ВИМІРАХ *</b>	<i>Lyubov M. Spivak, THE PHENOMENON OF CHILDHOOD IN NATIONAL MEASUREMENTS</i>	171
<b>Стандрет Г. Н. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧASNІХ ДІТЕЙ *</b>	<i>Halyyna N. Standret, FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF MODERN CHILDREN</i>	174
<b>Степанова О. А. ПРОКРАСТИНАЦІЯ В СІМЕЙНОМУ ВИХОВАННІ *</b>	<i>Olena A. Stepanova, PROCRASTINATION IN FAMILY EDUCATION</i>	177
<b>Ткачук О. С. ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ МУЗИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СУЧASNІХ ШКОЛЯРІВ *</b>	<i>Olesia S. Tkachuk, USING OF MUSICAL REGIONAL STUDIES POTENTIAL IN PATRIOTIC EDUCATION OF MODERN SCHOOLCHILDREN</i>	181
<b>Токарєва Н. М. СУБКУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ВУЛИЧНОГО МИСТЕЦТВА *</b>	<i>Natalya M. Tokareva, SUBCULTURAL IDENTIFICATION OF ADOLESCENTS THROUGH STREET ART</i>	184
<b>Турчак О. М. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНЯТ У КНР *</b>	<i>Olesia M. Turchak, PECULIARITIES OF SOCIAL AND EMOTIONAL DEVELOPMENT IN PRESCHOOLERS IN PRC</i>	187
<b>Угрин О. Г. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КІБЕРБУЛІНГУ У ВЗАЄМОДІЇ ПІДЛІТКА З ІНТЕРНЕТ- ТА МЕДІА-ПРОСТОРОМ *</b>	<i>Olga G. Uhryna, PECULIARITIES OF CYBER BULLING MANIFESTATION IN THE TEENAGER'S RELATIONS WITH THE INTERNET AND MEDIA-ENVIRONMENT</i>	190

<b>Фурман А. В. СТУПЕНЕВІСТЬ СТАНОВЛЕННЯ ПОНЯТЬ В ОНТОГЕНЕЗІ ДИТИНСТВА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СВІДОМОСТІ *</b>	<i>Anatoliy V. Furman,</i>
<b>STAGE BY STAGE FORMATION OF CONCEPTS IN THE ONTOGENESIS OF CHILDHOOD AS A FACTOR OF CONFLICT DEVELOPMENT.....</b>	<b>192</b>
<b>Фурман О. Є. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ САМООЦІНКИ ДИТИНИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПОЗИТИВНОЇ Я-КОНЦЕПЦІЇ *</b>	<i>Oksana Y. Furman,</i>
<b>PECULIARITIES OF THE FORMATION OF CHILD'S SELF-ESTEEM AS A PRECONDITION OF POSITIVE SELF-CONCEPT.....</b>	<b>199</b>
<b>Ханецька Н. В. АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЦІЛІСНОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАСОБАМИ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ ТА ПОЗИТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ Н.ПЕЗЕШКІАНА *</b>	<i>Natalia V. Khanetska,</i>
<b>ASPECTS OF DEVELOPING THE CHILD'S TOTAL PERSONALITY IN EDUCATIONAL SPACE BY POSITIVE PSYCHOTHERAPY AND POSITIVE PEDAGOGY OF PESESHKIAN.....</b>	<b>203</b>
<b>Харченко Н. В. РОЗВИТОК МОТИВІВ АУДІЮВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ *</b>	<i>Nataliia V. Kharchenko, DEVELOPMENT OF MOTIVES FOR LISTENING IN CHILDREN OF A SENIOR PRE-SCHOOL AGE.....</i>
<b>207</b>	
<b>Чайка В. М. МЕДІА ЯК ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОЇ ДИТИНИ *</b>	<i>Chaika M. Volodymyr, MEDIA AS THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF A MODERN CHILD.....</i>
<b>209</b>	
<b>Чайковська Г. Б. СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ *</b>	<i>Anna B. Chaikovska, OBSERVATION AS A CONDITION FOR FORMING ENVIRONMENTAL CULTURE OF PRESCHOOL-AGE CHILDREN.....</i>
<b>213</b>	
<b>Nataliya Chorna, PECULIARITIES IN THE INTERACTION OF CHILDREN USING INTERNET AND SOCIAL MEDIA.....</b>	<b>216</b>
<b>Шамнє А. В., Денисенко Г. С. СУЧАСНЕ ДИТИНСТВО ЯК ПСИХОСОЦІАЛЬНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ І ІСТОРИЧНИЙ ФЕНОМЕН *</b>	<i>Anzhelika V. Shamne, Denysenko S. Hanna, MODERN CHILDHOOD AS PSYCHOSOCIAL, CULTURAL AND HISTORICAL PHENOMENON.....</i>
<b>219</b>	
<b>Широкорадюк Л. А. ЛИХОСЛІВ'Я ЯК РІЗНОВИД ВЕРБАЛЬНОГО БУЛІНГУ *</b>	<i>Liliya A. Shyrokoradjuk, ABNORMAL VOCABULARY AS A KIND OF VERBAL BULLYING.....</i>
<b>222</b>	
<b>Шульга І. М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА ПРИНЦИПАХ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОЇ ОСВІТИ *</b>	<i>Iryna M. Shulha, FEATURES OF THE ORGANIZATION OF THE HEALTH CARE ENVIRONMENT IN THE PRIMARY SCHOOL ON THE PRINCIPLES OF NON-DISCRIMINATIONAL EDUCATION.....</i>
<b>225</b>	
<b>Янкович О. І., Поліщук Н. А. БАГАТОВЕКТОРНІСТЬ ВПЛИВІВ ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ У ШКОЛІ ПЕРШОГО СТУПЕНЯ *</b>	<i>Oleksandra I. Yankovych, Natalia A. Polishchuk, MULTI-VECTOR NATURE EFFECTS OF CHILDREN'S GROUP ON THE FORMATION OF THE PUPIL'S PERSONALITY AT PRIMARY SCHOOL.....</i>
<b>227</b>	

Шульга Ірина Мирославівна,  
кандидат педагогічних наук,  
асистент кафедри педагогіки та менеджменту освіти,  
методист інклюзивно-ресурсного центру,  
Тернопільський національний педагогічний  
університет імені Володимира Гнатюка,  
Тернопіль, Україна  
[ira.shulha@gmail.com](mailto:ira.shulha@gmail.com)

## **ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА ПРИНЦИПАХ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОЇ ОСВІТИ**

Відповідно до чинних нормативно-правових документів (Закони України «Про освіту», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Концепція Нової української школи, Стратегія «Освіта: гендерний вимір — 2021» тощо), пріоритетним завданням сучасної школи є виховання здорової, соціально активної, відповідальної та толерантної особистості, здатної до партнерської взаємодії, що відповідає європейському вектору державної освітньої політики. Це актуалізує проблему організації здоров'язбережувального середовища у початковій школі на принципах недискримінаційної освіти, в умовах функціонування якого забезпечується повноцінний розвиток здоров'ятворчої особистості. Саме початкова школа є «стартовим майданчиком» гендерної соціалізації, оскільки в ній відбувається становлення дитини як суб'єкта навчальної діяльності. Характерним у цей віковий період є суб'єктне, творче, активне ставлення дівчаток і хлопчиків до здоров'я та формування у них відповідних предметних компетентностей. Крім того, зміст навчального матеріалу, методика організації навчально-виховного процесу, настановлення дорослих (вчителів і батьків) сприяють утвердженню ідеології гендерного рівноправ'я або ж закріплюють гендерну нерівність (Говорун, Кікінежді, 2011).

Незважаючи на наявність деяких напрацювань з означеної проблеми, на сьогодні немає аналогів створення здоров'язбережувального середовища у контексті недискримінації, натомість включення гендерного аспекту у освітнє середовище початкової школи залишається відкритою проблемою, а домінуючі настанови традиційного характеру не відповідають викликам часу.

Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження засвідчив, що здоров'язбережувальне середовище — це особливе освітньо-виховне середовище, яке організоване педагогічним колективом загальноосвітньої школи із залученням батьків, учнів і учениць з метою збереження та зміцнення здоров'я молодших школярів; культивування суб'єктами освітнього процесу здорового способу життя як важливої умови їхнього особистісного розвитку.

У контексті недискримінаційної освіти здоров'язбережувальне середовище для дітей розглядається нами як безпече та дружнє до дитини, метою організації якого є здоров'язбереження молодших школярів, рівноцінність обох статей у виборі здоров'язбережувальної позедінки; розвиток партнерської взаємодії та ненасильницького спілкування у гріаді «батьки — діти — педагоги», профілактика булінгу, викорінення будь-яких форм дискримінації. Засадничими при його формуванні є принципи «педагогіки партнерства», а саме: повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах, стосу-

нках; діалог — взаємодія — взаємоповага; розподілене лідерство; принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) (Концепція Нової української школи, 2017).

Результатом організації здоров'язбережувального середовища у початковій школі на принципах недискримінаційної освіти є формування у молодших школярів гендерно-валеологічної культури як частини культури зростаючої особистості, що функціонує у вигляді цілісної системи валеологічних знань, емоційно-оцінних ставлень, толерантної поведінки дівчаток і хлопчиків; яка формується у партнерській взаємодії тріади «батьки — діти — педагоги».

Iryna M. Shulha,

Candidate of Pedagogical Sciences (Ph.D.),

assistant at the Department of Pedagogy and Educational Management,

Methodist of the Inclusive Resource Center,

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,

Ternopil, Ukraine

ira.shulha@gmail.com

## **FEATURES OF THE ORGANIZATION OF THE HEALTH CARE ENVIRONMENT IN THE PRIMARY SCHOOL ON THE PRINCIPLES OF NON-DISCRIMINATIONAL EDUCATION**

According to the normative legal documents (Law of Ukraine "On Education", the National Strategy of the Development of Education in Ukraine for the period till 2021", the Concept of the New Ukrainian School, the Strategy "Education: Gender Dimension – 2021", etc.), the priority task of the modern school is to education of healthy, socially active, responsible and tolerant personality, who is capable for partnership. It is in line with the European vector of state education policy and actualizes the problem of the organization of the health care environment at the primary school on the principles of non-discriminatory education, in the conditions of which a full development of health-creative personality is provided. The primary school is the "starting place" of gender socialization because the development of a child as a subject of educational activity is carried out here. The typical characteristics of this age period are: subjective, creative, active attitude of girls and boys to health, the formation of their subject competences. In addition, the content of the educational material, the methodology of organizing the educational process, the instructions of adults (teachers and parents) contribute to the strengthening the ideology of gender equality or gender inequality (Hovorun, Kikinezhdi, 2011).

Despite of the presence of some developments on this problem, today there are no analogues of creating a health care environment in the context of non-discrimination, however, the inclusion of a gender aspect to the primary school remains an open issue and the dominant traditional practices don't agree with the challenges of the time.

The analysis of the scientific literature on the research issue has shown that *the health care environment* is a special educational environment, which is organized by the pedagogical staff of the primary school with the involvement of parents and pupils in order to preserve and strengthen the health of junior pupils; cultivating by the

subjects of the educational process a healthy lifestyle as an important condition for their personal development.

In the context of non-discriminatory education, the health care environment for children is interpreted by us as safe and child-friendly, the purpose of which is the health care of junior schoolchildren, the equality of both sexes in choosing health care behavior, development of partnership interaction and non-violent communication in the triad "parents — children — teachers", preventing a bullying, rooting out all forms of discrimination.

The principles of "pedagogy of partnership" is the main: respect for the individual; kindness and positive attitude; trust in relationships; dialogue — interaction — mutual respect; leadership; principles of social partnership (equality, voluntary acceptance of obligations, obligatory implementation of agreements) (the Concept of the New Ukrainian School, 2017).

The result of the organization of healthcare environment at primary school on the principles of non-discriminatory education is the formation of a gender-valeological culture of junior pupils as a part of the culture of a growing personality, functioning in the form of a holistic system of valeological knowledge, emotional and valuable attitudes, tolerant behavior of girls and boys; which is formed in the partnership interaction of triad "parents — children — teachers".

**Янкович Олександра Іванівна,**  
доктор педагогічних наук, професор,  
завідувач кафедри педагогіки і методики  
початкової та дошкільної освіти,

Тернопільський національний педагогічний  
університет імені Володимира Гнатюка,

Тернопіль, Україна  
[yankov@tnpu.edu.ua](mailto:yankov@tnpu.edu.ua)

**Поліщук Наталія Анатоліївна,**  
магістрант факультету педагогіки і психології,  
Тернопільський національний педагогічний  
університет імені Володимира Гнатюка,  
Тернопіль, Україна

## **БАГАТОВЕКТОРНІСТЬ ВПЛИВІВ ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ У ШКОЛІ ПЕРШОГО СТУПЕНЯ**

Реформування в Україні середньої освіти передбачає перехід від школи знань до школи компетентностей. У контексті формування соціальної компетенності як однієї з ключових посиленій інтерес викликає проблема виховання дітей у колективі. Особлива увага науковців та педагогічних працівників щодо розвитку колективістських якостей спрямована на початкову школу, оскільки становище учня в системі міжособистісних стосунків, яке він займає в молодшому шкільному віці, згодом стане стабільним. Певні слова, вчинки однокласників, учителів іноді вирішують долю дитини на все життя, адже в молодших класах особливо велике значення має сприйнятливість особистості до колективу.

Як засвідчують результати студіювання педагогічних, психологічних джерел, вплив колективу на становлення особистості школяра є багаторівітними, неоднозначними. У дослідженнях доведено, що в колективі діти демон-